

У Х В А Л А
ПЕРШОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Вовка Євгена Ігоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 6 частини першої статті 3, частин першої, другої, четвертої статті 55 Закону України „Про Вищу раду правосуддя“, частин першої, другої, третьої статті 116 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“

м. К и ї в
8 червня 2022 року
№ 64-1(II)/2022

Справа № 3-59/2021(134/21)

Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у складі:

Юровська Галина Валентинівна (голова засідання, доповідач),
Головатий Сергій Петрович,
Мойсик Володимир Романович,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Вовка Євгена Ігоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 6 частини першої статті 3, частин першої, другої, четвертої статті 55 Закону України „Про Вищу раду правосуддя“ від 21 грудня 2016 року № 1798–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 7–8, ст. 50), частин першої, другої, третьої статті 116 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2016 р., № 31, ст. 545).

Заслухавши суддю-доповідача Юровську Г.В. та дослідивши матеріали справи, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. До Конституційного Суду України звернувся Вовк Є.І. із клопотанням перевірити на відповідність частинам першій, другій статті 3, частинам першій, другій статті 8, частинам першій, другій статті 24, частинам першій, другій статті 55, частині першій, пункту 4 частини шостої статті 126, частині першій статті 131 Конституції України (конституційність) положення пункту 6 частини першої статті 3, частин першої, другої, четвертої статті 55 Закону України „Про Вищу раду правосуддя“ від 21 грудня 2016 року № 1798–VIII (далі – Закон № 1798), частин першої, другої, третьої статті 116 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII (далі – Закон № 1402).

Згідно з оспорюваними положеннями Закону № 1798:

– Вища рада правосуддя „ухвалює рішення про звільнення судді з посади“ (пункт 6 частини першої статті 3);

– питання про звільнення судді з підстав, визначених пунктами 1 та 4 частини шостої статті 126 Конституції України, розглядається на засіданні Вищої ради правосуддя (частина перша статті 55);

– у разі звернення судді із заявою про звільнення з посади за власним бажанням Вища рада правосуддя ухвалює рішення про звільнення судді з посади після попереднього з’ясування дійсного волевиявлення судді, чи не має місце сторонній вплив на нього або примус (частина друга статті 55);

– за результатами розгляду питання про звільнення судді з підстав, визначених пунктами 1 та 4 частини шостої статті 126 Конституції України, Вища рада правосуддя ухвалює вмотивоване рішення (частина четверта статті 55).

Згідно з оспорюваними положеннями Закону № 1402:

– суддя, який має стаж роботи на посаді судді не менше двадцяти років, що визначається відповідно до статті 137 Закону № 1402, має право подати заяву про відставку (частина перша статті 116);

– суддя має право у будь-який час перебування на посаді незалежно від мотивів подати заяву про звільнення з посади за власним бажанням (частина друга статті 116);

– заява про відставку, заява про звільнення з посади за власним бажанням подається суддею до Вищої ради правосуддя, яка протягом одного місяця з дня надходження відповідної заяви ухвалює рішення про звільнення судді з посади (частина третя статті 116).

Із матеріалів справи вбачається, що Вовк Є.І. 22 березня 2019 року подав до Вищої ради правосуддя заяву про звільнення з посади судді Дарницького районного суду міста Києва за власним бажанням.

Вища рада правосуддя рішенням від 11 квітня 2019 року звільнила Вовка Є.І. з посади судді Дарницького районного суду міста Києва за власним бажанням.

Рішенням від 25 червня 2020 року Вища рада правосуддя відмовила у задоволенні заяви адвоката Власенка В.В. від 19 серпня 2019 року, поданої в інтересах Вовка Є.І., про зміну формулювання підстав звільнення з „за власним бажанням“ на „у зв’язку з поданням заяви про відставку“.

Вважаючи рішення Вищої ради правосуддя від 25 червня 2020 року протиправним, Вовк Є.І. звернувся до Верховного Суду.

Колегія суддів Касаційного адміністративного суду Верховного Суду рішенням від 17 вересня 2020 року відмовила у задоволенні позову Вовка Є.І. до Вищої ради правосуддя про визнання протиправним та скасування рішення від 25 червня 2020 року, зобов’язання Вищої ради правосуддя під час нового розгляду його заяви від 19 серпня 2019 року щодо підстав звільнення з посади судді Дарницького районного суду міста Києва прийняти рішення, яким змінити формулювання підстави звільнення, зазначеної у рішенні Вищої ради правосуддя від 11 квітня 2019 року.

Не погодившись із таким рішенням, Вовк Є.І. подав до Великої Палати Верховного Суду апеляційну скаргу на рішення колегії суддів Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 17 вересня 2020 року.

Постановою Великої Палати Верховного Суду від 4 лютого 2021 року апеляційну скаргу залишено без задоволення, рішення колегії суддів Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 17 вересня 2020 року – без змін.

Велика Палата Верховного Суду погодилась з висновком суду першої інстанції про те, що Вища рада правосуддя діяла на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені, зокрема, Законом № 1798 і Законом № 1402.

Також Велика Палата Верховного Суду зазначила, що „застосовані у справі правові норми свідчать про те, що звільнення судді з посади за загальними обставинами презюмує його волевиявлення як щодо самого звільнення, так і щодо підстави звільнення. Суб'єктивні права судді подати заяву у відставку та на звільнення з посади за власним бажанням не виключають одне іншого, однак їх одночасна реалізація виключається“.

Автор клопотання, стверджуючи про невідповідність оспорюваних положень Закону № 1798, Закону № 1402, зазначив, що вони „звужують обов'язки Вищої ради правосуддя щодо розгляду всіх питань, пов'язаних зі звільненням суддів з посади“, це, на його думку, обумовлено відсутністю у цих нормах „механізму вирішення заяви про зміну формулювання підстав (причин) звільнення особи з посади судді“ та, як наслідок, позбавляють Вовка Є.І. права на відставку, що „призвело до його дискримінації по відношенню до інших суддів, звільнених у відставку з посади судді“, а це не відповідає частинам першій, другій статті 24 Конституції України, а також порушує конституційні гарантії незалежності суддів, закріплені, зокрема, у частині першій, пункті 4 частини шостої статті 126 Основного Закону України.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77); конституційна скарга має містити конкретні положення закону України, які належить перевірити на відповідність Конституції України, та конкретні положення Конституції України, на відповідність яким належить перевірити закон України, а також обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункти 5, 6 частини другої статті 55).

Із аналізу конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що твердження автора клопотання щодо неконституційності оспорюваних положень Закону № 1798 і Закону № 1402 свідчать про його незгоду із законодавчим регулюванням процедурних питань здійснення Вищою радою правосуддя повноважень під час звільнення з посади судді, а також із судовими рішеннями у своїй справі. Однак таку незгоду не можна вважати належним обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Закону № 1798 і Закону № 1402 у розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Отже, Вовк Є.І. не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про

Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Перша колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Вовка Євгена Ігоровича щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень пункту 6 частини першої статті 3, частин першої, другої, четвертої статті 55 Закону України „Про Вищу раду правосуддя“ від 21 грудня 2016 року № 1798–VIII, частин першої, другої, третьої статті 116 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ від 2 червня 2016 року № 1402–VIII на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Першої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ПЕРША КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**